

Nr 735.

Av herr **Lovén**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 225, angående försvarsväsendets ordnande.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 225 till riksdagen angående försvarsväsendets ordnande föreslås icke oväsentlig ökning av antalet beställningar för musikunderofficerare, medan en motsvarande minskning sker i fråga om antalet manskapsbeställningar. De föreslagna förbättringarna äro motiverade med hänsyn till behovet av såväl kvalitativa förbättringar i musikkårerna som av nödvändigheten att bättre än i den gällande organisationen tillgodose nämnda personalgruppers intressen i fråga om befordringsmöjligheter. Det föreligger sålunda goda skäl för dessa förbättringar i musikkårernas organisation.

Även i fråga om musikdirektörernas ställning innebär propositionens förslag viss förbättring. I Kungl. Maj:ts proposition föreslås nämligen, att — förutom musikdirektören vid Kungl. Svea livgarde, som skall hava skyldighet att, då så erfordras, biträda chefen för armén vid handläggningen av ärenden rörande armémusiken — ytterligare högst fyra musikdirektörer vid armén under vissa förutsättningar skola erhålla uppflyttning till lönegrad O 3 i officersavlöningsreglementet, att musikdirektören vid Stockholms-örlogsstation skall innehava kaptens tjänsteklass samt erhålla lön enligt lönegraden O 3 samt att musikdirektören vid Karlskrona örlogsstation skall kunna uppflyttas i nämnda lönegrad. Däremot beredes ingen möjlighet för någon av musikdirektörerna vid kustartilleriet att erhålla dylik uppflyttning i högre lönegrad.

Förslaget om att vissa musikdirektörer skola kunna uppflyttas till lönegrad O 3 innebära sålunda, att omkring 21 % av arméns musikdirektörer samtidigt kunna innehava kaptens löneförmåner, att 50—100 % av flottans musikdirektörer erhålla enahanda förmån samt att kustartilleriets musikdirektörer helt uteslutas från densamma. Detta synes icke vara lämpligt avvägt.

Vad först angår frågan om att musikdirektören vid Kungl. Svea livgarde alltid skall hava rätt till kaptens löneförmåner, så motiveras detta med att denne skall vara rådgivare åt chefen för armén. Så länge den nuvarande musikdirektören vid nämnda regemente kvarstår i sin beställning, finnes här emot intet att erinra, men då några särskilda fordringar icke äro uppställda och heller icke synas avses att uppställas för tillträde till nämnda beställning, synes det mindre tillfredsställande att binda denna lön och detta uppdrag vid denna beställning. För att arméchefen skall hava erforderlig nytta av att hava en musikdirektör till sitt förfogande vid handläggning av ärenden, varom här är fråga, och för att musikpersonalen skall vara övertygad om att också dessa intressen bliva i tillbörlig grad beaktade, måste särskilda fordringar uppställas på den musikdirektör, som skall innehava uppdraget såsom

rådgivare åt chefen för armén. Det är icke uteslutet, att musikdirektörsbeställning vid Kungl. Svea livgarde vid uppkommande ledighet kan komma att tillsättas med person, som i och för sig är väl kvalificerad för sin uppgift såsom musikdirektör och ledare för regementets musikkår, men han kan i fråga om ålder och erfarenheter rörande militärmusikens förhållanden m. m. vara väsentligt underlägsen andra musikdirektörer. Det synes på grund härav icke lämpligt att under alla förhållanden binda en av musikdirektörsbeställningarna i lönegrad O 3 vid Kungl. Svea livgarde och därmed också binda uppdraget att stå till chefens för armén förfogande såsom biträde vid handläggningen av ärenden rörande armémusiken vid nämnda musikdirektörsbeställning. Samtliga de musikdirektörsbeställningar vid armén, vilka skola uppflyttas till lönegrad O 3, synas böra disponeras för de äldsta musikdirektörerna — efter utnämningsdata i musikdirektörsbeställning — oavsett vilket truppförband de tillhöra och jämväl oavsett storleken av den musikkår, som vederbörande musikdirektör har sig underställd. Såsom rådgivare åt chefen för armén bör Kungl. Maj:t äga beordra den musikdirektör vid armén, som ur skilda synpunkter kan anses därför mest lämplig; det synes icke uteslutet, att Kungl. Maj:t vid utseende av denne kan erhålla viss ledning genom att anmoda Svenska Militärmusikdirektörsföreningen att inkomma med förslag i ärendet.

Samtliga löner i lönegrad O 3 för musikdirektörer vid armén synas sålunda böra göras rörliga. Vad angår antalet av dessa beställningar, så har Kungl. Maj:t beräknat fem dylika för arméns musikdirektörer, men är detta antal, som redan framhållits, oproportionerligt lågt i förhållande till vad som föreslagits vid flottan, där båda beställningarna kunna vara hänfödda till lönegrad O 3. Av samma skäl, som anförts beträffande olämpligheten att binda en musikdirektörsbeställning i lönegrad O 3 vid Kungl. Svea livgarde, måste det anses olämpligt att under alla förhållanden binda en musikdirektörslön i lönegrad O 3 vid musikdirektörsbeställningen vid flottans örlogsstation i Stockholm, då denna beställning kan komma att innehavas av en mycket ung musikdirektör. Lika olämpligt är det att under alla förhållanden utsluta musikdirektörerna vid kustartilleriet från möjlighet att erhålla lön i den högre lönegraden för musikdirektör.

För beredande av rättvisa åt musikdirektörerna vid försvarsväsendet är det utan tvivel riktigast, att samtliga beställningar i lönegraden O 3 disponeras efter samma grunder och på så sätt, att lön i nämnda lönegrad tillägges de äldsta musikdirektörerna i tur och ordning allt efter som de tillträtt musikdirektörsbeställning. Kungl. Maj:t har räknat med att sammanlagt 6 à 7 musikdirektörer skola kunna tilläggas denna lön. För möjliggörande av att sådan lön skall kunna tillträdas av åtminstone det stora flertalet av musikdirektörerna är det enligt en av musikdirektörsföreningen gjord utredning erforderligt, att antalet beställningar i lönegraden O 3 upptages till nio, varvid Kungl. Maj:t bör äga befogenhet att oavsett försvarsgren och truppförband tillägga dylik lön åt i tur stående musikdirektör. Detta innebär, att omkring 32 % av musikdirektörerna vid försvarsväsendet kunna uppflyttas

till lönegrad O 3. Därest riksdagen skulle besluta en ökning av musikorganisationen och till följd därav öka antalet musikdirektörer, bör givetvis motsvarande ökning bestämmas i fråga om det antal musikdirektörsbeställningar, som skall hänföras till lönegrad O 3.

Skulle det av praktiska skäl — att varje försvarsgren måste hava sitt bestämda antal beställningar i olika lönegrader — icke låta sig göra att disponera de föreslagna nio musikdirektörsbeställningarna i lönegrad O 3 inom *hela försvarsväsendet*, bör antalet sådana beställningar bestämmas till 7 för armén och 2 för marinen, varigenom en mera rättvis proportion erhålles även vid armén än genom Kungl. Maj:ts förslag, och desamma inom resp. försvarsgrenar disponeras för uppflyttning i nämnda lönegrad av de musikdirektörer vid armén resp. flottan och kustartilleriet, som med hänsyn till tjänsteålder i musikdirektörsbeställning räkna tur därför. Ur synpunkten att erhålla en kvalitativt god rekytering av musikdirektörsbeställningarna vid samtliga musikkårer måste det vara till fördel, att var och en av dessa beställningshavare, oavsett sin placering, har möjlighet att erhålla uppflyttning till lönegrad O 3. Även om storleken av en musikkår i och för sig kan motivera löneställningens bestämmande för musikkårens direktör, så bör dock beaktas, att en mindre musikkår i en landsortsgarnison där intager en i förhållande till de större musikkårerna i andra militära förläggningsorter lika framskjuten ställning, när det gäller att utöva god militärmusik. Musikdirektören vid den mindre kåren har utan tvivel en minst lika betungande arbetsuppgift, då den minskade personaltillgången i vissa fall skapar ökade svårigheter.

I samband med att Kungl. Maj:t framlägger förslag rörande armémusikens ordnande anmäler föredragande departementschefen ett av musikaliska akademiens läroverksstyrelse i särskild skrivelse den 20 februari 1936 framlagt förslag rörande tillsättande av en nämnd, bestående av exempelvis, förutom musikdirektören vid Kungl. Svea livgarde, två av musikaliska akademien utsedda ledamöter med särskild fackkunskap på militärmusikens område, vilken nämnd skulle hava till uppgift, bland annat, att efter granskning av inkomna ansökningar avgiva förslag till besättande av ledigblivna musikdirektörsbefattningar inom armén och marinen. Departementschefen finner förslaget väl värt att tagas under allvarligt övervägande, men av vissa i propositionen angivna skäl framlägges icke något direkt förslag i ämnet för riksdagen. Då det är ett allmänt önskemål bland musikpersonalen vid försvarsväsendet, att en sådan befodringsnämnd kommer till stånd, synes det framlagda förslaget böra föranleda inrättandet av en sådan nämnd. Beträffande sammansättningen av densamma synas dock vissa erinringar kunna göras mot det av läroverksnämnden framlagda förslaget. Då det gäller i första hand att tillgodose de militära musikkårernas intressen, synes nämnden böra bestå av två äldre musikdirektörer; båda dessa ledamöter i nämnden böra utses av Kungl. Maj:t utan hänsyn till vilket truppförband de tillhöra. Av skäl, som ovan anförts, är det icke lämpligt, att musikdirektören vid visst på förhand bestämt regemente skall vara självskriven leda-

mot i nämnden. Den tredje ledamoten bör också utses av Kungl. Maj:t men efter förslag av musikaliska akademiens läroverksstyrelse; vid utseendet av musikdirektörerna torde Kungl. Maj:t hava anledning att infordra förslag från Svenska Militärmusikdirektörsföreningen. Endast under förutsättning att det militära inslaget i nämnden blir övervägande och därest ledamöterna utses på här nämnt sätt torde det finnas förutsättningar för att nämnden kommer att tillvinna sig fullt förtroende från den militära musikpersonalens sida.

Med stöd av vad som sålunda anförts får jag härmed vördsamt hemställa, att riksdagen måtte

dels besluta, att antalet beställningar för musikdirektörer vid armén och marinen skall beräknas och disponeras på ovan föreslaget sätt,

dels ock uttala sig för inrättande av en nämnd med de i den kungl. propositionen angivna uppgifterna, vilken nämnd bör bestå av två musikdirektörer vid försvarsväsendet och en representant för musikaliska akademiens läroverksstyrelse, samtliga utsedda av Kungl. Maj:t.

Stockholm den 18 april 1936.

Carl Lovén.
